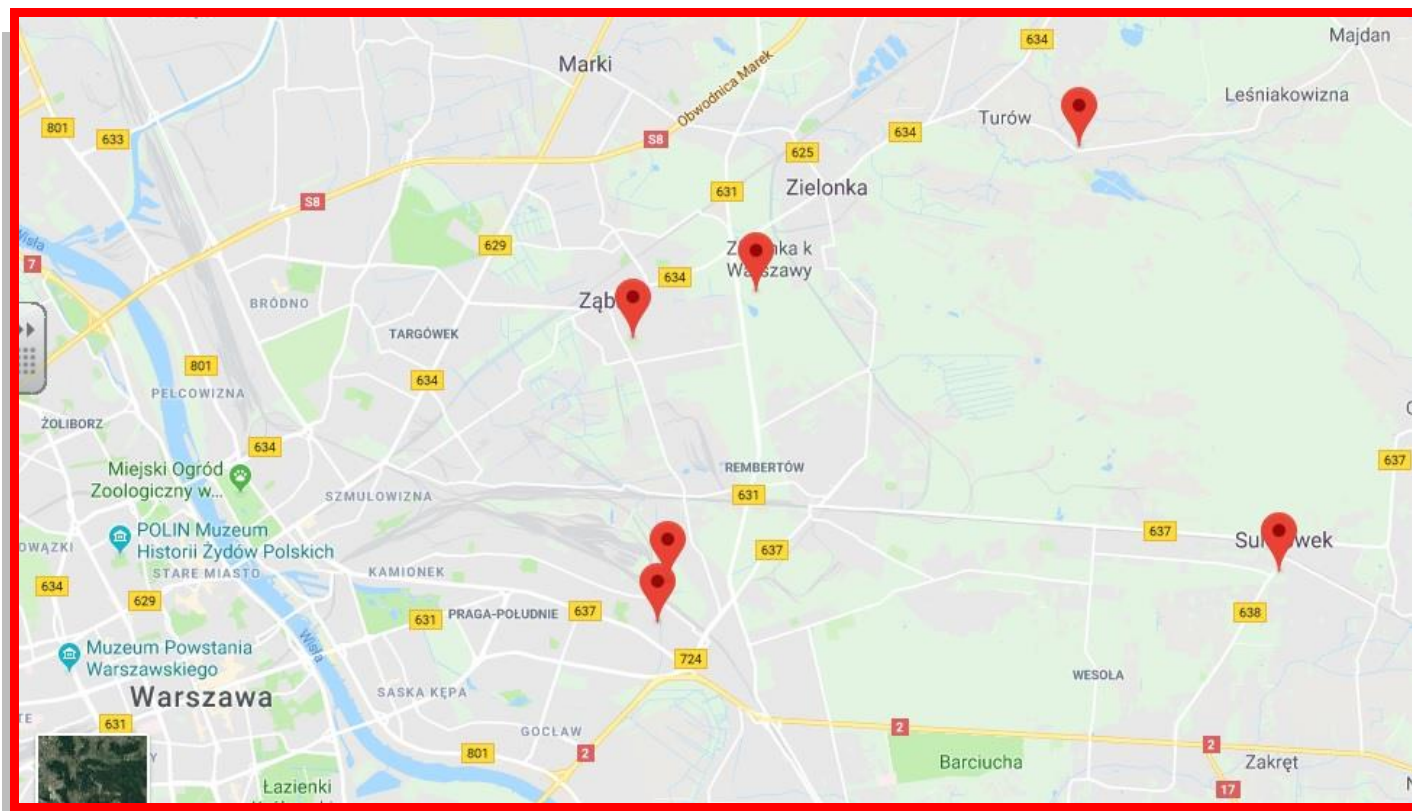

„Poznajemy przeszłość naszej okolicy”

16 listopada 2017 r. wszystkie klasy 5 uczestniczyły w niecodziennej lekcji historii zatytułowanej „Poznajemy przeszłość naszej okolicy”. Naszymi przewodnikami byli historycy z naszej szkoły, którzy w ciekawy sposób przedstawili okoliczne miejsca poświęcone pamięci historycznej. Wspólnie zwiedziliśmy m.in. Ząbki (ich pierwotna nazwa to Wola Ząbkowska) oraz okoliczne miejsca pamięci historycznej.

Miejsca, które zwiedziliśmy

Krótką historia naszego miasta:

Pierwsze wzmianki na temat osadnictwa na tych terenach sięgają XVI wieku. Wieś Wola Ząbkowska leżała na piaszczystym i bagnistym terenie. Podobno mieszkało tu 15 kmieci. Pracowali oni w pobliskim folwarku Bródno. W 1580 roku Wola Ząbkowska zmieniła nazwę na Ząbki. Właścicielami miejscowości była rodzina Platerów. W 1635 roku Ząbki nawiedziła wielka powódź, która była spowodowana wylewami Wisły. Po tym wydarzeniu przez następne stulecia to miejscowość rozwijała się prężnie pod względem osadnictwa. W czasie powstania listopadowego stacjonowały na tym terenie jednostki Józefa Chłopickiego. W XIX wieku (według danych z 1827 roku) Ząbki liczyły 36 budynków oraz 206 mieszkańców. W II połowie XIX wieku liczba mieszkańców wzrosła do 600. Podczas najazdu bolszewików w 1920 w Ząbkach znajdował się szpital dla rannych z pod Ossowa. Dopiero w 1967 r. po nadaniu praw miejskich Ząbki mogły być uznawane za miasto. Obecnie Ząbki liczą ok. 50 tys. mieszkańców i dalej się rozwijają.

1. Cmentarz w Żąbkach

W 1920 roku armia bolszewicka najechała na ziemie polskie. Do armii ochotniczej, która brała udział w wojnie polsko-bolszewickiej, wstąpiło ponad 100 tys. cywilów. Z Ossowa przywożono tutaj rannych do szpitala, a tych, których nie udało się uratować chowano na pobliskim cmentarzu.

Na cmentarzu żąbkowskim znajdują się groby i pomnik żołnierzy poległych w obronie Polski zarówno w bitwie pod Ossowem, jak i w kampanii obronnej 1939 roku. Można tu znaleźć między innymi cegielnie z XVIII wieku. Są tu pomniki żołnierzy, którzy nie zostali zidentyfikowani, ponieważ nie mieli dokumentów.

2. Olszynkę Grochowską – miejsce bitwy wojny polsko-rosyjskiej 1830-1831

Tu, 25 lutego 1831 roku, rozegrała się jedna z najważniejszych bitew powstania warszawskiego przeciwko rosyjskiemu zaborcy. Maszerujący pewnie w stronę Warszawy gen. Dybicz został powstrzymany przez 40 tys. Armii Polskiej. Jej główną pozycją był lasek Olszynka, otoczony mokradłami, które blokowały podejścia do Pragi. W walkach zginęło około 7 tys. żołnierzy polskich oraz około 9 tys. żołnierzy rosyjskich. Żołnierzami polskimi dowodził gen. Józef Chłopicki. Mimo, że bitwa nie została rozstrzygnięta, to zaborca rosyjski postanowił odrzucić sugestie gen. Tolla i nie uderzać na Warszawę. Warto również zwrócić uwagę na Aleje Chwały, która złożona jest z głazów poświęconych bohaterom powstania listopadowego. Pierwsze z nich pojawiły się w 1999 roku. Obecnie znajdują się tam 33 głazy, lecz w planach ma ich być aż 101.

3. Sulejówek – miejsce zamieszkania Józefa Piłsudskiego

Znajduje się tam dworek „Milusin” – dom Józefa Piłsudskiego utworzony 10 listopada 2008 roku. Fundusze na jego budowę pochodziły ze zbiorów przeprowadzonych wśród żołnierzy i byłych podkomendnych Marszałka jako „Dar Komitetu Żołnierza Polskiego”. W willi Piłsudski mieszkał z żoną Aleksandrą oraz córkami – Jagodą i Wandą, która jako jedyna kobieta latała myśliwcem i pomagała w obronie Anglii. To właśnie w tym domu Marszałek napisał: „Moje pierwsze boje”, „Rok 1920”, „O wartości żołnierza legionów”, „Rok 1863” oraz „Wspomnienia o Gabrielu Narutowiczu”. Obecnie na terenie dworku powstaje nowoczesny budynek o charakterze muzealno – edukacyjnym. Prace mają zakończyć się w 2018 r. na setną rocznicę odzyskania niepodległości. Wystawa stała będzie prezentować biogram Józefa Piłsudskiego zmarłego jeszcze przed II wojną światową.

4. Ossów miejsce bitwy 1920 roku – „Cudu nad Wisłą”

Bitwa Warszawska nazywana przez niektórych „Cudem nad Wisłą” odbyła się w dniach 13-25 sierpnia 1920 roku w czasie wojny z bolszewikami. W ramach obrony stolicy Polacy rzucili wszystkie siły na szalę. Starcie pod Ossowem było częścią tej bitwy. Od 13 do 14 sierpnia 1920 roku Wojsko Polskie, oddziały tzw. Przedmościa Warszawskiego, broniły stolicy przed Armią Czerwoną. W walce oprócz żołnierzy brała też udział kompania złożona z młodzieży z warszawskich szkół średnich oraz harcerzy. Jako ochotnik znajdował się w niej też ks. Ignacy Skorupka, który zginął w bohaterskiej walce.

Bitwa pod Ossowem przeszła do historii, ponieważ była to pierwsza z bitew, w której Armia Czerwona poniosła porażkę w walce o Warszawę. Dzięki „Cudowi nad Wisłą” Polska zachowała swoją niepodległość i zatrzymała bolszewików w pochodzie na zachód. Uznaje się ją za 18. przełomową bitwę w historii świata! Co roku 15 sierpnia odbywa się rekonstrukcja tej zwycięskiej i przełomowej dla Polaków bitwy.

5. Miejsce stracenia harcerzy z Zielonki w 1939 roku w miejscowym lesie

11 listopada 1918 roku to data zakończenia I wojny światowej. Jednak niewielu z nas wie, że 21 lat po wyzwoleniu Polski z niewoli zaborców, czyli 11 listopada 1939 roku, Niemcy w okrutny sposób zamordowali sześciu harcerzy oraz trzech mieszkańców Zielonki. Zostali oni pobici i rozstrzelani w pobliskim lesie.

Nadeszła kolejna rocznica Dnia Niepodległości. W nocy z 10 na 11 listopada 1939 roku kilku chłopców przykleiło na płocie niedaleko kościoła 3 plakaty ze słowami „Roty” Marii Konopnickiej: „NIE BĘDZIE NIEMIEC PLUŁ NAM W TWARZ, NI DZIECI NAM GERMANIŁ”. Nikt jeszcze nie wiedział, że za ten czyn Polska młodzież poniesie największą karę. Złapanych harcerzy oraz dwóch mieszkańców Zielonki wywieziono do lasu i kazano im kopać doły pod groby. Na miejscu śmierć ponieśli: od ogniem tej salwy życie stracili harcerze: Zbigniew Dymek, Stanisław Golcz, Józef Kulczycki, Jan Rudzki, Józef Wyrzykowski, Stanisław Stawiarski, oraz mieszkańcy Zielonki: Edward Szweryn, Aaron Kaufinan i jedna osoba nieznana.

Była to jedna z pierwszych masowych egzekucji przeprowadzonych w czasie II Wojny Światowej przez okupantów na terenie Polski. Harcerze nakręcili film o tych wydarzeniach pt. „11 listopada”. Relację z tych wydarzeń znamy dzięki zeznaniom jednego z aresztowanych, któremu udało się zbiec przed egzekucją.

Początkowo na miejscu egzekucji stał niewielki krzyż, który do dziś można zobaczyć na obrzeżu lasu. Obecnie w środku lasu, niedaleko od stacji Zielonka Bankowa znajduje się pomnik ku czci rozstrzelanych harcerzy i mieszkańców Zielonki, który upamiętnia te smutne wydarzenia.

Około południa wróciliśmy do szkoły. Podczas wycieczki zobaczyliśmy miejsca związane zarówno z Bitwą Warszawską, jak i innymi zrywami niepodległościowymi. Była to dla nas bardzo cenna lekcja historii. Cieszymy się, że mogliśmy w niej uczestniczyć. Dzięki niej dowiedzieliśmy się, że w naszej okolicy jest wiele ciekawych miejsc pamięci, które z całą pewnością odwiedzimy ponownie z naszymi rodzinami.